

APRIL 2022**04/2022****Evangelizare pauperibus misit me**

"De Heer heeft mij gezonden om zijn Evangelie te verkondigen"

Ter dankbare herinnering aan

JAN PUBBEN

Priester Lazarist

Jan werd geboren te Helden op 16 januari 1939 en trad in bij de Congregatie der Missie (Lazaristen) te Eefde op 21 september 1958. In Helden werd hij priester gewijd op 19 maart 1965.

Jan vertrok in 1965 naar Brazilië. In de grote stad Recife leeft hij jarenlang in de sloppenwijk Dois Unidos. Samen met Priscilla, Vanda en vele anderen uit deze wijk geeft hij zijn leven voor de zieken en minderbedeelden.

In al die jaren waren Vincentius en bisschop Dom Helder Camara zijn grote inspiratoren. Jan begeleidde Dom Helder tot aan zijn dood.

In 2003 wordt hij ereburger van Recife; in 2007 eert de staat Pernambuco hem.

In 2013 begeleidde zijn vriend Tjeu van Knippenberg hem vanuit Brazilië naar Nederland, waar hij, vanwege zijn gezondheidstoestand ging wonen in het Missiehuis en zeer welkom was als huisgenoot. Hij blijft contact houden met zijn dierbaren in Brazilië. Tot de laatste dag van zijn leven werkte hij met grote inzet om het oude missieverleden levend te houden. Jan was dankbaar voor alle zorg die hij mocht ontvangen. In de vroege avond van 16 april verliet hij ons om in de Paasnacht door de dood heen te gaan.

We zijn dankbaar voor alles wat Jan heeft betekend en gedaan.

De Eucharistieviering vindt plaats in de kapel van het Missiehuis, Kerkstraat 8 te Panningen, op 25 april om 11.00 uur, waarna we hem zullen begraven op begraafplaats "Heiderust" te Panningen.

U kunt de afscheidsviering volgen via deze link <https://youtu.be/QT78f7WH0rl>

ZALIG PASEN

(Werk van Rafael Isharianto)

PAAS REFLECTIE

Rudy Sulistijo

Ik ben geïnteresseerd in Tweede Paasdag, de maandag na Paaszondag. Ik las een citaat: Tweede Paasdag herdenkt de twee discipelen die de dag na de opstanding op weg gingen naar Emmaüs. Onderweg ontmoetten ze de verrezen Heer, die zich aan hen bekendmaakte. Daarna verspreidden ze het nieuws van de opstanding met volle vreugde (Lk 24:13-35).

Het verhaal van de reis van twee discipelen naar Emmaüs is inderdaad een interessant verhaal. Ze gaan allebei naar huis als ze hun hoop verloren hebben. Terwijl hij naar huis ging, liep Jezus met hen mee, maar ze herkenden Hem niet. Ze praten over Jezus die machtig is, maar dan sterft aan het kruis. En zijn vrienden verklaarden dat hij nog leefde (Lukas 24:20-25). Maar ze geloven het nog niet. Dus Jezus legde uit wat er over Hem geschreven was in de Schrift (Lucas 24:25-28). Toen vroegen de twee discipelen aan Jezus om bij hen te stoppen. Toen ze samen aten: Nam Jezus het brood, sprak de zegen uit, brak het en gaf het aan hen. Op dat moment werden hun ogen geopend en herkenden ze Hem (Lucas 24:30-31). Toen zeiden ze tegen elkaar: Brandde ons hart niet toen Hij de Schrift uitlegde? Daarna keerden ze met groot enthousiasme terug naar Jeruzalem.

Laten we nadenken over Pasen in het licht van het verhaal van Emmaüs. We ervaren zoveel uitdagingen en moeilijkheden. De pandemie die onze manier van leven veel heeft veranderd, uitdagingen met onze gezondheid, onze banen, we horen ook over de aanhoudende oorlog, uitdagingen met

relaties en communicatie tussen ons. Het kan zijn dat we Gods aanwezigheid niet meer om ons heen zien. Laten we, lerend van de gebeurtenissen van Emmaüs, ons hart weer openen voor God. We moeten de Bijbel opnieuw gaan lezen. Terugkeren naar de bron van ons geloof zal onze hoop levend houden. Die hoop is onze kracht.

En net zoals de twee discipelen die Jezus terug zagen terwijl ze samen aten, moeten ook wij de Eucharistie en het samenzijn in gemeenschap blijven beleven. Samenzijn in gebed en broederschap is onze vreugde. Samen met God zijn we klaar om verder te gaan met ons leven.

Gelukkig Pasen

VINCENT DE PAUL CENTER NEDERLAND - spoorzoeken in een seculiere tijd -

Marieke van de Ven

Logo van Vincent de Paul Center NL. De vorm is de fysieke omtrek van Saint Lazare, het 32 hectare grote terrein in Parijs waar Vincent de Paul vanaf 1633 tot aan zijn dood in 1660 woont en werkt.

Vooraf

De redactie van de Kleine Compagnie vroeg mij om een stukje te schrijven over Vincent de Paul Center Nederland – centrum voor sociale spiritualiteit. ‘Je bent vrij om zelf inhoud en lengte te bepalen.’ Op zo’n vrije uitnodiging ga ik graag in.

Na een schets van onze band met de Congregatie van de Missie (CM) en het begin van ons centrum, zal ik in deze bijdrage vooral ingaan op de vraag: hoe vinden wij als vincentiaans centrum een weg in deze tijd van secularisering? Tot slot beschrijf ik twee activiteiten die deze weg illustreren.

CM bakermat van vier actielijnen

Vincent de Paul Center NL is een van de vier actielijnen van de CM. Alle zijn het initiatieven van de CM. Elke actielijn wil de sociaal spirituele erfenis van Vincent de Paul in eigentijdse vorm voortzetten maar elk heeft een specifiek eigen werkterrein. Werkterrein van Vincent de Paul Center NL is het actualiseren en doorgeven van de sociaal spirituele erfenis van Vincent de Paul.

Begin

Het begin van Vincent de Paul Center NL ligt bij de wens van Tjeu van Knippenberg cm, dat *‘de stem van Vincent in de stad zou blijven klinken’*.

Deze gedachte kwam bij Tjeu op toen hij in 2011 hoorde dat in zijn stad

Het voormalige CM-studiehuis Vincentius a Paulo in Nijmegen nu een begeleid wonen-project voor jongeren.

Nijmegen het studiehuis Vincentius a Paulo zou worden verkocht. Het zou een verarming zijn wanneer de naam van deze sociale inspirator uit de stad zou verdwijnen. Bij die wens ligt het begin van Vincent de Paul Center NL. Na anderhalf jaar van enthousiast en pittig voorbereiden konden eind december 2012 de statuten van de nieuwe vincentiaanse stichting worden getekend.

Kennismaken met Vincent de Paul

Omdat behalve Tjeu wij weinig of niets wisten van Vincent de Paul, was onze eerste activiteit een Vincent Leergang, een serie van vijf middagen over Vincent de Paul - zijn tijd, zijn leven en zijn werk. Wiel Bellemakers cm was een van de inleiders. Meer dan 40 mensen uit Nijmegen en omgeving bezochten deze leergang. Later volgden Tilburg en Maastricht.

Vincentiaans charisma

In de leergang leerden we dat vincentiaans charisma twee pijlers heeft. De ene pijler heet ‘caritas’, de affectieve en effectieve ondersteuning van mensen in armoede en nood. De tweede pijler heet ‘missie’, het verstaan en doorgeven van de bevrijdende boodschap van het evangelie. De brug die beide pijlers verbindt, heet vorming en scholing. Met seminaries, conferenties, coaching wilde Vincent bijdragen aan de ontwikkeling van mensen en daarmee aan de kwaliteit van het vincentiaans werk.

Eerste plannen

Aanvankelijk stonden ons vooral actieplannen voor ogen zoals een sociaal restaurant, een 2ehands boeken- en kledingwinkel en een open Kersthuis. Omdat Tjeu en ik verbonden zijn aan een parochie die volop sociale projecten organiseert, leek het zinniger om de activiteiten van de parochie te ondersteunen dan zelf nieuwe diaconale projecten te beginnen. Bovendien bleek Nijmegen sowieso rijk aan sociale initiatieven en organisaties. Dus samenwerken werd het adagium.

Accentverschuiving

Omdat caritas volop in stad en buurt aanwezig was, gingen we ons meer concentreren op de missie- en vormingskant van het vincentiaans charisma. Zo organiseerden we – eveneens in de lijn van Vincent – Dinsdagconferenties. Dit zijn kleinschalige interactieve bijeenkomsten over oude en nieuwe bronnen van spiritualiteit. Inmiddels zijn er een kleine

honderd Dinsdagconferenties geweest. Weer later organiseerden we de masterclass *'Inspireren en Dienen'*, een leergang over vincentiaans leiderschap, die we inmiddels drie keer hebben uitgevoerd. Het accent van onze activiteiten verschoof van aanvankelijk de caritaskant, meer naar de missiekant met een accent op vorming & ontwikkeling.

Sociale praktijk

Uiteraard hielden we voeling met de sociale praktijk. Sommigen van ons waren bestuurlijk betrokken bij gehandicaptenzorg, kledingbank of bij een Vincentiusvereniging. Maar ook praktisch organiseerden we activiteiten als een 'diner diakonie' samen met de parochie, de stille wake voor de later vermoorde Jezuïet Frans van der Lugt of hielpen we bij de kledingbank voor hulp aan vluchtelingen in Heumensoord. We huurden

een werkkamer bij Vincentius Nijmegen waar we onze overleggen hielden en bezoekers ontvingen. Zo hebben we daar Joe Agostino cm, internationaal coördinator Internationale Vincentiaanse Familie ontvangen, Renato Lima de Oliveira, president Internationale Vincentiusverenigingen en Tomaž Mavrič cm, algemeen overste.

Bezoek Tomaz Mavric cm, algemeen overste cm, op 4 april 2018. V.l.n.r. Tjeu van Knippenberg, Tomaz Mavrič

Secularisatie

Een groot vraagstuk van onze tijd is secularisatie. Recent SCP-onderzoek concludeert dat *'Nederland geen gelovig land meer is. Atheïsten en agnosten vormen inmiddels een meerderheid onder de bevolking. Religieuze groepen zijn nu minderheden in Nederland* (Sociaal en Cultureel Planbureau, maart 2022). Voor Vincent de Paul zijn bijbel en katholieke traditie de grote inspiratiebronnen en richting gevers voor zijn werk. Wat is nog de grond en de kracht van de vincentiaanse beweging als de verbinding met christelijke bronnen wegvalt?

Verbroken verbinding

In onze tijd lijkt de verbinding tussen 'hemel' en 'aarde' verbroken. Het van generatie op generatie doorgeven van christelijk gedachtegoed als bron van kracht en richting van leven is verleden tijd. Ter illustratie. Enige tijd terug namen we in onze parochie het initiatief om kinderen van onze vrijwilligers – nu volwassen dertigers en veertigers – uit te nodigen voor een gesprek over

vragen als: hoe kijk jij aan tegen het geloof en de kerk van jouw ouders? welke waarden zijn voor jou van belang? Ongetwijfeld maakten we fouten maar het contact met de jongere generaties kwam niet echt tot leven. Dat roept veel vragen op. Waarom, waardoor? Wat in kerk en christendom heeft daaraan bijgedragen? Wat in cultuur en welvaart heeft daaraan bijgedragen? Stellen we de juiste vragen?

Levens- en wereldbeschouwing

Pasklare antwoorden op deze vragen hebben we niet maar gaande de tijd hebben we sporen van richting gevonden. Die richting verwijst naar vragen die mensen van oudsher hebben bezig gehouden. Geen antwoorden dus maar vragen. Wie ben ik? Waar kom ik vandaan? Is er iets na de dood? Wat maakt gelukkig? Waarom is er oorlog, verdriet en ellende? Welke ervaringen hebben voorgaande generaties opgedaan, welke sporen van antwoorden hebben zij gevonden? Het zijn vragen van alle tijden en culturen die bouwstenen vormen van een levens- en wereldbeschouwing.

In gesprek

Gaandeweg merkten wij hoe graag mensen met elkaar in gesprek gaan over dit soort basale vragen. In wie of wat geloof ik? Op wie of wat hoop ik? Aan wie of wat geef ik mijn beste krachten? Dit spoor van levensbeschouwelijke verkenningen hebben wij de afgelopen periode opnieuw opgepakt en verder ontwikkeld. Ter illustratie twee projecten: *'Mijn Kijk op het Leven'* en *'Generatie17'*.

Mijn Kijk op het Leven

'Mijn Kijk op het Leven' is een project dat wij hebben uitgevoerd met *Dichterbij*, een zorginstelling voor mensen met een verstandelijke beperking en hun verwanten. Begeleiders gaan met bewoners in gesprek over hun kijk op het leven. Aan de basis van het project staan drie begrippen: wonen (ruimte), reizen (tijd) en waarden (transcendentie). Ook een ROC-school heeft dit project uitgevoerd. In mijn woonkamer staat nog steeds het papieren huisje, dat ik kreeg van ROC-leerling Lisa, met een wens voor haar opa. De Mijn Kijk-handleiding willen we de komende tijd verbreden naar andere doelgroepen.

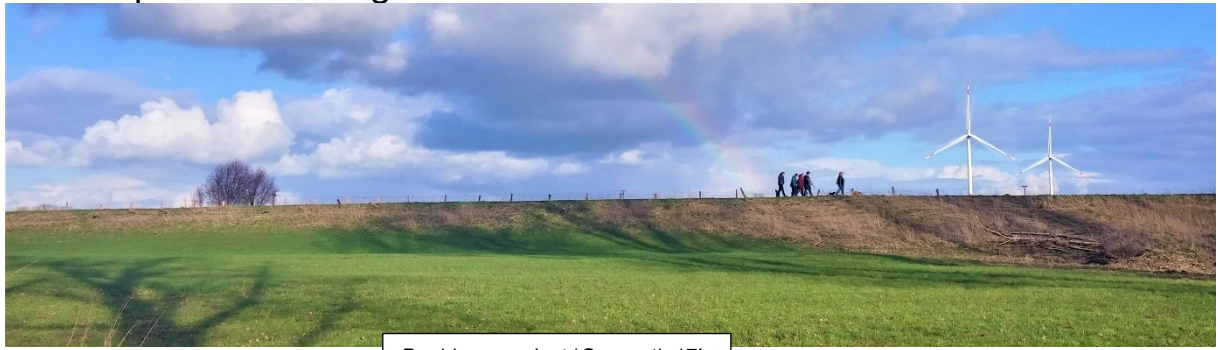

Het 'Mijn Kijkhuisje' van Lisa

Generatie17

Ook voor project *'Generatie17'* is levensbeschouwing het verbindende thema. In vijf kleinschalige groepen (4-7 mensen) gaan mensen met elkaar in gesprek. Elke groep heeft een eigen invalshoek. Zo is er bijvoorbeeld de groep *'ReliBio'*, een groep waarin mensen hun eigen levensbeschouwelijke biografie verkennen: uit wat voor gezin kom ik? welke waarden heb ik meegekregen? welke keuzes heb ik gemaakt? waar sta ik nu? wie of wat

inspireert mij? De groepen zijn in najaar 2021 gestart en alle zijn met een nieuwe periode verlengd.

Beeld van project 'Generatie17'

Tot slot

Secularisatie vraagt in onze ogen om weer terug te gaan naar bronnen en basisvragen. Pasklare antwoorden zijn er niet maar er zijn bronnen en mensen. Er zijn bronnen waarvan de christelijke, mits ontdaan van scheefgroei en grauwsluiers, parels van inspiratie kunnen zijn. Er zijn mensen die als reisgenoten langer of korter met elkaar op weg willen gaan. We zijn uitgenodigd bewust te leven en mee te bouwen aan de schepping zoals door God bedoeld. Hieraan een vernieuwende impuls geven in onze seculiere tijd, is wat ons als Vincent de Paul Center NL voor ogen staat.

MONSEIGNEUR FRANS JANSSEN IN ETHIOPIË

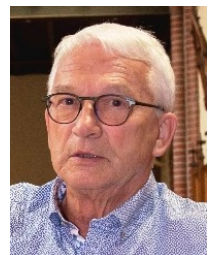
Bron: "De laatste kinderen van Job" van Jan Derix en René de Swart

Bewerking: Harrie Jaspers

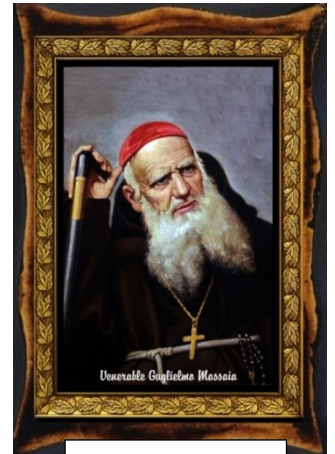
In de jaren '50 van de vorige eeuw startte de Congregatie der Missie van Nederland een nieuwe missie in Ethiopië. Ik dacht iets te vertellen over Mgr. Frans Janssen c.m., apostolisch vicaris.

Ik herinner me deze middelgrote man, toen 58 jaar, uit Zeeuws-Vlaanderen vooral als een gemoedelijke, maar onvermoeibare werker die beslist niet op waardigheid stond. Als hij ergens heen moest, waar hij kon getuigen van de aanwezigheid van onze congregatie in Ethiopië, dan droeg hij zijn eenvoudige priesterkleding, zwarte toog en kalotje, maar verder zag je hem bijna uitsluitend in werktenu en maakte hij de indruk van een gezonde zandboer die elke dag des Heren prijst.

Hij had enorme zorgen. Op het Lazaristencompound in Addis Abeba bewoonde hij een eenvoudige kamer. Zijn eigenlijke titel was apostolisch vicaris van Jimma. Als hij daar was wees hij ons in Jimma "zijn" bisschoppelijk paleis aan, dat hij echter door de kerkelijk-politieke wrijvingen niet mocht betrekken, ondanks officiële goedkeuring van de Keizer Haile Selassie.

Ethiopië is wellicht te zwaar voor hem geweest. Hij kon met veel vuur en heimwee vertellen van zijn tijd in Brazilië, daar lag eigenlijk zijn hart. Toch wist hij frappant veel van de Ethiopische geschiedenis, van het Vicariaat Jimma: hoe het gesticht was en hoe een figuur als Kardinaal Massaia rond 1850 in het spoor van moedige ontdekkingsreizigers na jarenlange voetmarsen vanuit Egypte het Ethiopische christendom herontdekt had. Hij kon er prachtige verhalen van vertellen, en wel zo dat je persoonlijke belangstelling voor de kerstening van Ethiopië werd gewekt. Een epos van moed, Gods vertrouwen, martelaren en geluk.

Kardinaal Massaia

Eigenschappen die hij zonder schroom ook wel wilde toekennen aan de groep van Nederlandse missionarissen (27) die in 1958 onder zijn leiding een deel van het Latijnse missiegebied in Ethiopië overnamen van Fransen en Italianen.

Dit zo'n beetje als inleiding.

Hij sprak altijd zeer openhartig.

"Christus brengen door sociale hulp, dat was in de jaren zestig de nieuwe opvatting omtrent missionering. Dat was een prachtig, eerlijk

uitgangspunt, ook voor hem. Dat de kerk zich op deze manier ook het werelds lot van de mensen aantrekt. Maar hij beseftte maar al te goed wat de consequenties waren. Hoe dan verder?

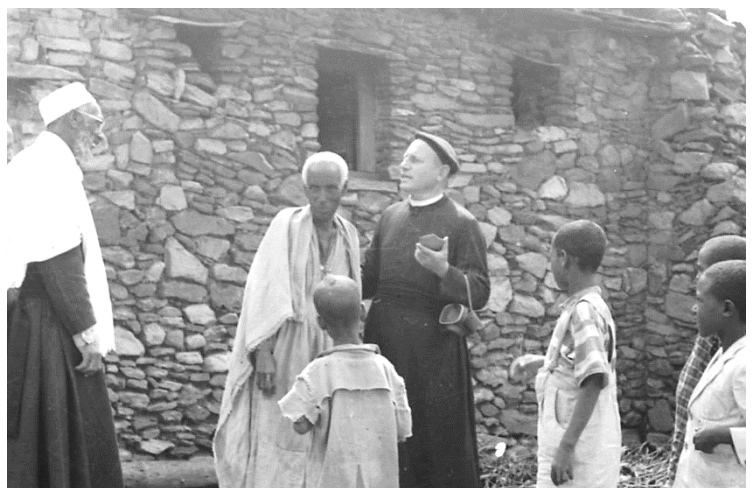
Vroeger toen het missiewerk beperkt bleef tot het toedienen van sacramenten en onderwijs, had de missionaris genoeg aan "kleine" financiën.

De pater had een thuisfront met veel mogelijkheden, maar de bisschop moest vaak opkomen voor complete ontwikkelingsprojecten. Dat was in ieder geval de verwachting. Maar eerlijk, met alle goede wil, hij kon het vaak niet betalen.

Zijn Ethiopische missie zat aan de grond.

Een bekentenis.

Ethiopië had toen 50.000 katholieken. Strikt genomen zou je daarvoor niet veel drukte hoeven te maken. Vooral wanneer vast staat dat de godsdienstige verhoudingen niet veranderd kunnen worden. Wie blijft, doet dat dus niet omwille van de verkondiging van het geloof. Het zou niet verstandig zijn om meer invloed na te streven, want dan bleven de reacties van orthodoxe zijde zeker niet uit. We

mogen eigenlijk blij zijn dat we kunnen blijven. Onze taak zie ik voornamelijk in het onderwijs en de gezondheidszorg....kostbare zaken, zeker.

Hierover pratend zei Mgr: "Ja, vandaar dat ik hopeloos vastgelopen ben".

Gezondheid, scholen, transport van goederen, hospitaal in Guder, klinieken in de regio Dembi Dollo en de provincie Kaffa, en alle materiaal moest vervoerd worden over wasbordwegen.

De bisschop vertelt verder:

"Ik pleit en ik schrijf. Ik ben een bedelaar in Rome geworden. Bedelen is altijd ontmoedigend. De mensen en de instanties hebben meestal geen notie van de echte werkelijkheid in Ethiopië. Ik ben blij met de ontwikkelingshulp voor ons Godjeb project en voor onze projecten zal worden gegeven. Maar het zou me lief zijn wanneer de regen in de toekomst op meer plaatsen viel".

Nu stopte hij het ene gat met het andere.... En altijd duizenden dollars tekort.

Ik wist ook dat de Nederlandse Lazaristen Provincie zich grote financiële offers getroost heeft, maar het hielp niet.

Hij vervolgt: "Als er niets gebeurt dan zullen we verschillende staties moeten opgeven. Dat heb ik ook mijn mensen vaak moeten zeggen".

Bovendien, Ethiopië is hard.

"Een missionaris kan het in Brazilië gemiddeld vijftien jaar volhouden. Hier in Ethiopië is iemand na tien jaar op. Ik heb al vier paters en acht zusters verloren.

Verschillende mensen staan op het randje van afknappen. En als het financieel dan óók nog tegen zit, is het enthousiasme dikwijls ver te zoeken. Hebben we dan twintig jaar voor niks gewerkt?"

Een bisschop met zorgen, dat was geen uitzondering.

Maar deze man had beter verdiend. In Addis Abeba had hij een kleine opslagplaats.

Daar stonden vaatjes margarine en pakken spijkers en tweedehands schoolboeken, zakken cement en dunne waterleidingpijpen en timmermansmachientjes, waarop hij planken schaafde. Hij deed alles zelf. En twee maal per jaar maakte hij zijn ronde langs de staties. Als een taaie marskramer, die langs deuren trekt. Dat is dan een bisschop.. Hij had het niet gemakkelijk. Ook zijn mensen op hun missieposten waren niet altijd even volgzzaam. Er waren verschillen van opvatting, zeker. Zij wilden

vooruit, terwijl hij alleen wilde beginnen als er geld op tafel lag. Er waren best wel veel twistpunten.

Nu begrijpen we dat.... Maar zijn ook dankbaar voor wat hij betekend heeft voor veel mensen.

Mgr. Frans Janssen werd geboren in Vogelwaarde/Boschkapelle op 20 september 1912, ontving de priesterwijding op 23 juli 1939. Hij leefde en werkte in Brazilië van 1939 tot 1956 en vervolgens in Ethiopië van 1957 tot 1972. Daarna was hij werkzaam in Nederland, hij overleed op 19 december 1987.

BOUWEN IN VROEGER TIJDEN

1907 Bouw van de kapel

Fraters helpen een handje

De bouwers van de kapel

De installateurs van de verwarming

1953 'n pan en wat hout voor de paters in 't goud

Bouw recreatiezaal

Bouw van de werkplaats door de broeders.

OVERLEDENEN

Mevr. Janssen - Op het Veld, mevr. Toos Sijben-Reijnen en Dhr. Tellings,
bewoners van het Zorgcentrum

OVERLEDENEN VAN DE CONGREGATIE DER MISSIE WERELDWIJD

Nomen	Cond.	Dies ob.	Prov.	Aet.	Voc.
T'SAI					
Johannes Baptista Wei-Dao	Sac	05/02/2022	SIN	95	74
LESME					
Francis	Sac	06/02/2022	FRA	81	56
SECCI* Claudio	Fra	20/02/2022	ITA	81	55
BALDA IMIRIZALDU					
Francisco Javier	Sac	24/01/2022	PER	81	64
OTERO VILLAR					
Sergio	Sac	01/03/2022	SVP	93	73
BRIAU Michel	Sac	05/03/2022	FRA	91	72
CATINI Filippo	Sac	05/03/2022	IDS	88	68
VELASCO Victor	Sac	06/03/2022	PHI	64	44
MORA JIMÉNEZ					
Luis Antonio	Sac	14/03/2022	COL	86	68
SOCORRO GONZÁLEZ					
José Manuel	Sac	17/03/2022	PER	95	76
TUIMAVULE					
Joseva Naqou	Sac	18/03/2022	AUL	50	27
McCORMACK					
James	Sac	25/03/2022	HIB	80	63
BOU-JAOUDE					
Georges	(✠) Ep	28/03/2022	ORI	78	60
RICHARDSON					
John T.	Sac	29/03/2022	OCC	98	79

E-mailadres voor de Kleine Co: secretariaat@lazaristen.com

Panningen, April 2022

Uitgebreide informatie over de Nederlandse Lazaristen en hun

'Lines of Action' kunt u vinden op www.lazaristen.com en

www.vincentianmovement.nl